

Leerplicht in Zwartewaterland

Leerplicht? leerrecht!

Leerplicht hangt nauw samen met leerrecht, ofwel het recht op onderwijs. Overal ter wereld wordt dit recht als een groot goed beschouwd. Veel landen hechten er zelfs zoveel waarde aan, dat ze de jeugd via een wet verplichten om naar school te gaan. Nederland is één van die landen.

Leerplichtwet

In ons land staan de rechten en plichten van ouders, leerlingen en schooldirecteuren aangegeven in de Leerplichtwet. In deze wet staat dat leerplichtigen iedere schooldag op school aanwezig moeten zijn. Zomaar een dag niet op naar school, mag dus nooit. In een aantal gevallen is een uitzondering op deze regel mogelijk. Die uitzonderingen en de daarbij behorende regels staan in de leerplichtbrochure en op onderstaande pagina's beschreven.

Schoolopleiding afronden

Het doel van de Leerplichtwet is dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden, die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een eerste vereiste. De tekst van de Leerplichtwet kunt u vinden op overheid.nl

Schooluitval

Om schooluitval zoveel mogelijk te voorkomen is het beleidsprogramma Schooluitval 2008-2011 opgesteld. Dit programma biedt een pakket aan maatregelen om het voortijdig schoolverlaten voor jongeren een halt toe te roepen. Het programma sluit aan bij de situatie in Zwartewaterland, maar ook bij landelijke trends en regionaal beleid.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de leerplichtambtenaar van de gemeente Zwartewaterland. De leerplichtambtenaar is te bereiken op tel. 038-385 31 08 of per mail: leerplicht@zwartewaterland.nl

Ambtsinstructie

Burgemeester en wethouders van de gemeente Zwartewaterland hebben op 24 november de 'Instructie voor de medewerker leerplicht van de gemeente Zwartewaterland 2011' vastgesteld.

Met deze instructie geeft het college richting aan de wijze waarop de leerplichttaak in de gemeente wordt uitgevoerd. Door wetswijzigingen en nieuwe maatregelen in de aanpak van schooluitval is aanpassing van de huidige instructie noodzakelijk. Een van deze maatregelen is de invoering van de kwalificatieplicht, waarmee de leerplichtige leeftijd is verlengd tot 18 jaar. Een andere belangrijke wijziging of aanvulling is de mogelijkheid om ernstig schoolverzuim van 16 en 17 jarigen te melden bij de Sociale Verzekeringsbank. Deze maatregel vraagt om maatwerk en heeft tot gevolg dat de kinderbijslag (tijdelijk) wordt stopgezet.

De vernieuwde ambtsinstructie treedt in werking op 1 december 2011. Deze instructie vervangt de oude instructie, vastgesteld op 6 augustus 2002. De vernieuwde ambtsinstructie is te downloaden onderaan deze pagina.

1) Wanneer is een kind leerplichtig?

De leerplicht begint op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat een kind vijf jaar is geworden. Een kind dat bijvoorbeeld op 10 oktober zijn vijfde verjaardag viert, wordt op de eerste schooldag van de maand november leerplichtig. Bijna alle kinderen beleven hun eerste schooldag op vierjarige leeftijd. Het kind is op die leeftijd (nu) nog niet leerplichtig, maar het is goed voor zijn ontwikkeling om samen met leeftijdgenootjes al naar school te gaan.

In de Leerplichtwet is ook aangegeven tot welke leeftijd een kind leerplichtig is. Iedere leerling heeft te maken met de volledige leerplicht. Dit is de plicht om op een erkende school ingeschreven te staan en deze school elke schooldag te bezoeken. De leerplicht eindigt in het schooljaar dat de jongere 16 jaar wordt. Zij zijn vervolgens tot hun achttiende kwalificatieplichtig. Dit betekent concreet dat deze jongeren een volledig onderwijsprogramma moeten volgen dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie. Dat is een mbo2, havo- of vwo-diploma.

Jongeren hoeven niet tot hun achttiende verjaardag alle dagen naar school. Zij die met hun werkgever een zogenaamde leerwerkovereenkomst hebben afgesloten, volgen een BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg) traject en gaan één dag in de week naar school. Jongeren die geen leerwerkovereenkomst hebben, moeten minimaal twee dagen per week naar school. Meer informatie over bemiddeling bij voortijdig schoolverlaten: www.rmc-ijssel-vecht.nl
Jongeren die geïndiceerd zijn als moeilijk lerende kinderen of meervoudig gehandicapte kinderen, of zijn toegewezen aan praktijkonderwijs, zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Voor deze jongeren is het niet haalbaar om een startkwalificatie te behalen. Daarnaast is voor individuele gevallen vrijstelling of vervangende leerplicht mogelijk.

2) Wanneer kan een kind extra vrije dag krijgen?

In de Leerplichtwet staat omschreven, wanneer een jongere de school niet kan/hoeft te bezoeken. Dit is het geval bij ziekte, schoolsluiting en de vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging. Verder kent de Leerplichtwet vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden en zijn er duidelijke regels voor extra vakantieverlof. De directeur is bevoegd maximaal tien dagen extra verlof per schooljaar te verlenen. Dit is inclusief vakantieverlof en verlof wegens gewichtige omstandigheden.

De directeur van de school is verplicht de leerplichtambtenaar mededeling te doen van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim. Tegen die ouders die hun kind(eren) zonder toestemming van school houden, kan proces-verbaal worden opgemaakt. Tegen jongeren die ouder zijn dan 12 jaar kan ook proces-verbaal opgemaakt worden. Dit proces verbaal wordt ter afhandeling naar de officier van de justitie gezonden.

Gewichtige omstandigheden

Een verzoek om extra verlof in geval van andere gewichtige omstandigheden voor maximaal tien schooldagen per schooljaar of minder moet vooraf of uiterlijk binnen twee dagen na ontstaan van de verhindering aan de directeur van de school worden voorgelegd.

Onder gewichtige omstandigheden wordt verstaan:

- het voldoen aan een wettelijke verplichting, voor zover dit niet buiten de lesuren kan plaatsvinden; verhuizing voor ten hoogste één dag;
- voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwanten t/m de vierde graad voor een of ten hoogste twee dagen, afhankelijk of dit huwelijk wordt gesloten in of buiten de woonplaats van belanghebbende;
- bij ernstige ziekte van ouders of bloed- of aanverwanten t/m vierde graad, duur in overleg met de directeur van de school;
- bij bevalling van de moeder, verzorgster, voogdes, duur in overleg met de directeur van de school;
- bij overlijden van bloed- of aanverwanten in de eerste graad (ouders) voor ten hoogste vier dagen; van bloed- of aanverwanten in de tweede graad (broers, zussen, grootouders) voor ten hoogste twee dagen; van bloed- of aanverwanten in de derde of vierde graad (tante, neef, overgrootouders) ten hoogste één dag;
- bij 25-, 40- en 50-jarige ambtsjubileum en het 12½-, 25-, 40-, 50- en 60-jarige huwelijksjubileum van bloed- of aanverwanten t/m de vierde graad voor één dag;

- voor andere calamiteiten en naar het oordeel van de directeur belangrijke redenen, maar geen vakantieverlof.

De volgende situaties zijn géén gewichtige omstandigheden:

- familiebezoek in het buitenland;
- vakantie in een goedkope periode of in verband met een speciale aanbieding;
- vakantie onder schooltijd bij gebrek aan andere boekingsmogelijkheden;
- een uitnodiging van familie of vrienden om buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan;
- eerder vertrek of latere terugkeer in verband met (verkeers-)drukte;
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn.

In het algemeen kan gesteld worden dat verlof verleend kan worden indien het buiten de wil van de ouders gebeurt en de noodzaak aangetoond kan worden. Het mag in geen geval het onderwijsbelang schaden.

Vakantieverlof

Alleen bij hoge uitzondering biedt de Leerplichtwet ruimte voor een vakantie. Extra verlof voor een vakantie buiten de schoolvakanties is alleen nog toegestaan wanneer de ouders een zodanig beroep uitoefenen, waardoor het echt onmogelijk is om als gezin in één van de schoolvakanties op vakantie te gaan.

Extra verlof wegens religieuze verplichtingen

Wanneer de leerplichtige plichten moet vervullen, die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging, kan hiervoor een beroep op vrijstelling van het schoolbezoek worden gedaan. Hiervoor geldt als richtlijn dat één dag per verplichting vrij wordt gegeven. Diegenen, die gebruik willen maken van deze vorm van verlof, moeten dit minimaal twee dagen van tevoren melden bij de directeur van de school.

Opgemerkt moet worden dat het recht op verlof slechts geldt op vervulling van de “echte plichten”. Niet elke gewenste deelname aan bijeenkomsten op godsdienstige en levensbeschouwelijke grondslag is dan ook als godsdienstplicht aan te duiden.

3) Hoe kan een verlof worden aangevraagd?

De aanvraag

Aanvraagformulieren voor verlof buiten de schoolvakanties zijn verkrijgbaar bij de directeur van de school. U kunt het aanvraagformulier en de vakantieverklaring ook onder aan de pagina downloaden.

Het formulier moet volledig worden ingevuld en inclusief relevante verklaringen worden ingeleverd bij de directeur van de school. Bij een aanvraag voor vakantie onder schooltijd moet bijvoorbeeld een werkgeversverklaring worden overlegd.

Alle verlofdagen worden individueel beoordeeld. De directeur neemt zelf een besluit over de aanvragen voor vakantie verlof. Eventuele toestemming is altijd voor maximaal tien schooldagen.

Ook de verlofaanvragen wegens “andere gewichtige omstandigheden” tot tien dagen worden door de directeur zelf afgedaan. Aanvragen voor meer dan tien dagen worden doorgestuurd naar de leerplichtambtenaar van de woongemeente.

De directeur kan in geval van twijfel altijd advies inwinnen bij de leerplichtambtenaar over hoe hij de Leerplichtwet heeft uit te voeren.

Niet eens met het besluit, en dan?

Als een verzoek om extra verlof wordt afgewezen en de aanvrager is het niet eens met dat besluit, dan kan schriftelijk bewaar worden gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden

ingediend bij diegene, die het besluit heeft genomen. In de meeste gevallen dus de directeur van de school.

In het bezwaarschrift moeten tenminste de volgende gegevens staan:

- naam en adres van belanghebbende;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit dat is genomen;
- argumenten, die duidelijk maken waarom men het niet eens is met het besluit;
- de handtekening; wanneer het bezwaarschrift niet door belanghebbende zelf maar namens deze wordt ingediend, moet belanghebbende een volmacht ondertekenen en bij het bezwaarschrift voegen.

Het bezwaarschrift moet binnen zes weken na dagtekening van het besluit waarmee men het oneens is, worden ingediend.

De indiener van het bezwaarschrift krijgt een uitnodiging het bezwaarschrift mondeling toe te lichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift ontvangt hij/zij schriftelijk en gemotiveerd het heroverwogen besluit.

Als belanghebbende het niet eens is met dit besluit kan op grond van de Algemene wet bestuursrecht schriftelijk beroep worden aangetekend bij de Arrondissementsbank, sector bestuursrecht. Aan deze juridische procedure zijn geen kosten verbonden. Het is raadzaam vooraf advies in te winnen, bijvoorbeeld bij een bureau van Rechtshulp.

Het indienen van bovengenoemd beroepsschrift betekent niet dat de aanvrager zich niet aan het genomen besluit hoeft te houden. Wel kan bij de President van de bevoegde rechtbank verzocht worden om een voorlopige voorziening te treffen.

Uit het voorgaande blijkt dat het afdoen van een aanvraag voor extra verlof enige tijd in beslag kan nemen. Voor een zorgvuldige procedure is het van belang dat een aanvraag tijdig bij de directeur van de school wordt ingediend. Tijdig houdt in: minimaal zes weken van te voren.

Meer informatie over de beroepsprocedure bij bezwaar tegen afwijzing verlofaanvraag kunt u vinden op de volgende website: www.om.nl

4) Wat is ongeoorloofd verzuim?

Verlof dat wordt opgenomen zonder toestemming van de directeur of de leerplichtambtenaar wordt gezien als ongeoorloofd schoolverzuim. De directeur is op grond van de Leerplichtwet verplicht dit aan de leerplichtambtenaar te melden. Deze stelt een onderzoek in, waarna wordt besloten of er een proces-verbaal wordt opgemaakt.

5) Wat is de taak van een leerplichtambtenaar?

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan Burgemeester en Wethouders. Zij hebben hiervoor een leerplichtambtenaar aangewezen. De leerplichtambtenaar is er niet alleen om overtreders van de Leerplichtwet op de vingers te tikken, maar vervult ook een maatschappelijke zorgtaak. Hij/zij werkt nauw samen met allerlei organisaties en instanties die zich bekommeren over het welzijn van de jeugd, zodat hij/zij goed weet wat voor soort oplossingen er zijn voor problemen, die de schoolloopbaan van een leerling in gevaar kunnen brengen. Soms is de leerplichtambtenaar genoodzaakt de officier van justitie in te schakelen.

Signalering problemen door leerplichtambtenaar

Spijbelen is soms een uitingsvorm bij achterliggende problemen. Spijbelgedrag kan een signaal

zijn dat er iets aan de hand is met een jongere. De school meldt dit soort ongeoorloofd schoolverzuim aan de leerplichtambtenaar, waarna deze uitzoekt waarom er wordt verzuimd.

Het komt ook voor dat een jongere zich boven gemiddeld vaak ziek meldt. De leerplichtambtenaar kan door de jeugdarts nader onderzoek laten verrichten. Want ook ziekteverzuim is soms een signaal dat er iets aan de hand is. Samen met de school, leerling en ouders kan dan naar een oplossing gezocht worden. In bijzondere gevallen kan onderwijs aan huis geboden worden. Zie voor meer informatie over onderwijs aan zieke leerlingen: www.OZL-ijsselgroep-expertis.nl Indien er wordt vastgesteld dat er van ziekte geen sprake is, behandelt de leerplichtambtenaar de verzuimmelding als ongeoorloofd verzuim.

Ouders en/of leerlingen kunnen ook zelf een afspraak met de leerplichtambtenaar maken om een oplossing voor een bepaald probleem te zoeken.

6) Wat zijn verplichtingen van schooldirecteuren, ouders en leerlingen?

De schooldirecteuren hebben volgens de Leerplichtwet de volgende verplichtingen:

- Binnen zeven dagen moeten ze de leerplichtambtenaar van de woongemeente van een leerling in kennis stellen van een in- of uitschrijving;
- Wanneer een leerling van school wordt verwijderd, moet de schooldirecteur dit terstond melden aan de leerplichtambtenaar;
- Voordat een leerling wordt uitgeschreven, moet de school nagaan of de leerling elders wordt ingeschreven;
- Schooldirecteuren dragen de verantwoording voor het feit dat ongeoorloofd schoolverzuim wordt gemeld aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de betreffende leerling staat ingeschreven;
- Zij moeten de leerplichtambtenaar alle inlichtingen geven die nodig zijn bij de uitvoering van de leerplichttaak;
- Tegen een schooldirecteur, die zich niet aan de verplichtingen van de Leerplichtwet houdt, kan proces-verbaal worden opgemaakt.

Verplichtingen van ouders

- De verplichtingen van de ouders zoals omschreven in de Leerplichtwet zijn:
- Ouders moeten ervoor zorgen dat hun zoon of dochter op een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven;
- Zij zien erop toe dat hun kind de school geregeld bezoekt, dat wil zeggen dat er geen les of praktijktijd wordt verzuimd. Vanaf twaalf jaar is de jongere hiervoor zelf medeverantwoordelijk;
- Ouders moeten de school in kennis stellen van ziekte van hun kind;
- Ouders moeten bij andere redenen van afwezigheid van hun kind toestemming van de schooldirecteur hebben.

Verplichtingen van leerlingen (ouder dan 12 jaar)

Jongeren, die twaalf jaar of ouder zijn moeten de school geregeld bezoeken en kunnen persoonlijk aangesproken worden op ongeoorloofd schoolverzuim.

Wanneer niet aan de bovenstaande verplichtingen is voldaan, dan is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan een proces-verbaal tot gevolg hebben. Dit proces-verbaal kan worden opgemaakt tegen de ouders, maar ook tegen de jongere, die twaalf jaar of ouder is.